

ARNE FALKANGER

Dagros og jeg

Jeg sitter oppe i lia og ser utover fjell og vatn. Her er vakkert og trivelig i solskinnet. Noen hundrede meter nedenfor ligger en seter. Vangen er grønn og fin, og jeg ser at det lyser i gule soleier og rød syre. Furutømret er brunt og gyllent på solsiden. Alt ser ut som den rene idyll her ovenfra. Men det er tydelig at der ikke er folk på setra.

Jeg rusler nedover og stiger over steingaren ved siden av en gebrekkelig grind. Der henger ikke noe for vinduene, og det er ikke vanskelig å få et overblikk over det innvendige. Et uflidd bord, en seng med endel sengetøy og gammelt høy og litt av hvert slengt omkring forteller tydelig at her var det mannfolk siste gang. Her var det nok ingen kvinnehånd som ryddet opp så alt var på plass til neste sommer.

Da jeg går rundt på setervollen, blir jeg vår at der er løse vindskier både her og der. Et tak begynner å bli betenkelig salrygget, og der er mange skavanker som hurtig vil bringe forfallet inn over den pene setra. En blir litt trist til mote når en ser forfallet så tett inn på seg, og det er et savn at der ikke er liv på setra, ingen budeie å prate med og ingen kreaturer å se på vollen eller i lia.

Et større perspektiv renner gjennom tanken. Er det virkelig sant at en epoke holder på å gå i sin grav, at seterromantikken tid for alvor er forbi? Slik ser det ut når en kommer til store frodige daler hvor der før var stor seterdrift, og nå er alle setrene nedlagt. De eneste dyr som du treffer, er noen sauer som ser forbauset på deg og ser ut til å undre seg over om du har en fornuftig grunn til å

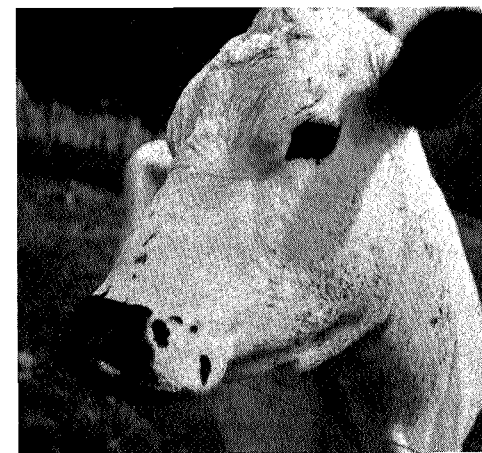
komme hit. Seterhusene står mer og mindre til nedfalls, og det er klart at det vil bli en kostbar affære å bringe alt i orden igjen, om det under skulle skje at seterdriften skulle bli aktuell igjen.

I årene fremover får vi fjellfolk ennå flere «kirkestille daler» å vandre i. Det er godt at det er så mange turisthytter at vi er godt hjulpne med overnattingsmuligheter, selv om seterlosjiane faller

bort. Vi kan altså trøstig legge turen til fjells og nyte fjellets herligheter til vederkvegelse for legeme og sjel. Vi mennesker har det godt på den måten at vi i mye og mangt kan bestemme selv, og vi har absolutt i så måte et fortrinn overfor vår gamle venninne Dagros.

Jeg synes synd på Dagros. Før danset hun av glede når hun første gang ble sluppet ut av fjøset om sommeren. Det var den gang da hun var klar over at nå skulle det bli fjelltur igjen. Men nå tør jeg nesten ikke se Dagros i øynene. Jeg selv kan dra til fjells, men hun er ingen personlighet lenger. Menneskene har gjort henne til en maskin. Hun skal stå på båsen og prestere så og så mange tusen liter melk med høyest mulig fettprosent så det kan bli riktig mange kroner til bonden. Derfor kan ikke Dagros fly i fjellet og gå fettet av seg og få fine muskler og gode klauver som du og jeg. Nei, Dagros må stå i fjøset og spise kraftfor fra utlandet i stedet for lekkert fjellgress. Det får ikke hjelpe at klauvene blir så skjeve og rare at den til slutt knapt kan gå ut på fjøshella. Dagros' stolthet skal være å ha sløyfe og rosett, og da får fjellengt og andre tåpelige lyster vike.

Når alt kommer til alt har kanskje også menneskene tapt noe på det nymotens kreaturhold. Er det sikkert at melkeglasset i dag inneholder nøyaktig det samme som det vi fikk av budeia på setertrappen? Kanskje er det noen ørsmå mengder av livsviktige stoffer som er borte. Det er vel ikke sikkert at kunstgjødning på engen og alle de andre fabrikkfremstilte stoffene som det moderne landbruk er basert på, gir helt den samme melke kvalitet som de gamle metoder.

De vitenskapelige problemer lar jeg ligge, mens jeg rusler rundt på setervollen i solskinnet. Men jeg kan ikke la være å tenke på Dagros. Hadde det ennå bare vært en eneste Dagros, kunne jeg tatt henne med i et bånd, og vi skulle sikkert forstått hverandre og hatt det hyggelig sammen på fjellturen. Men det er så altfor mange Dagros, og jeg vet ikke annen råd enn at jeg får gå alene og bare håpe på at ekspertene en dag finner ut at det er like livsviktig for kua som for mennesket å dra til fjells.

PASTOR
EGIL AAKENES

Et mektig ekko i fjellheimen

Det er påske. Fjellheimen er bare solglitrende snøfjell. Milevis innover viddene ser vi sporene etter tusener ski. Det er trette hverdagsmennesker som er ute. De fryder seg over den friske bris, den klare utsikt, det gnistrende føre. Sola steiker, og vinterbleke mennesker bakes og får solbrente fjes.

De aller fleste ser på påsken i fjellet som en stor avkobling. Men det fins også noen som er ute i kirkens fjelltjeneste. De holder andakter, gjerne flere for hver dag. I ryggsekken deres fins ikke bare matpakken, smurning og nødvendig tøy. De bærer også med seg en liten nistepakke som de vil dele med andre. — Den hellige skrift.

En Langfredag formiddag ved 12 tida høres livlig trekkspillmusikk fra en av hyttene. Det er et av de store sentra på turen innover vidda. Folk stanser opp i løypa. De lytter, og snart etter setter de stavene bestemt i snøen og pigger opp til hytta. Det høres ut som allsang. Alle er med, unge og eldre.

Flere og flere slutter seg til, og etter kort tid er rommene fylt med mennesker. Alle får utlevert et lite sanghefte som er utgitt av Bispedømmerrådet.

Salg av kaffe og forfriskninger er stoppet. Folk har lagt fra seg sine matpakker. Et lite kvarter midt på dagen blir viet til konsentrasjon om Guds ord.

Et avsnitt av Langfredagens lidelseshistorie blir lest, en bønn blir bedt, og så forkynnes budskapet om påskens Herre. Etter den